

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی شیراز

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

اطلاعات درس: اخلاق و قوانین در داروسازی

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: داروسازی بالینی و اقتصاد دارو

عنوان درس: اخلاق و قوانین در داروسازی

نوع و تعداد واحد^۱: ۲ واحد نظری

نام مسؤل درس: دکتر محمدمهدی مجاهدیان

مدرس/ مدرسان: دکتر محمدمهدی مجاهدیان، دکتر مهسا صابرنوایی

پیش نیاز/ همزمان: ندارد

رشته و مقطع تحصیلی: دکترای حرفه‌ای داروسازی

اطلاعات مسؤل درس: دکتر محمدمهدی مجاهدیان

رتبه علمی: استادیار

رشته تخصصی: اقتصاد و مدیریت دارو

محل کار: دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی ایران

تلفن تماس: ۰۹۱۲۸۹۳۶۴۵۸

نشانی پست الکترونیک: mahdimojahedian@gmail.com

^۱نوع واحد: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب در برنامه آموزشی

توصیف کلی درس:

آشنایی و رعایت اصول اخلاق در داروسازی علاوه بر ترویج ارزش‌های اجتماعی، دینی و حرفه‌ای منجر به بهبود روابط میان اعضای چرخه درمان و ارتقاء کیفی نظام سلامت کشور می‌شود. همچنین گستردگی و اهمیت بحث دارو در حوزه درمان، تدوین و اجرای ضوابط و مقررات دارویی را اجتناب‌ناپذیر می‌سازد. این قوانین متضمن کیفیت دارو و خدمات دارویی، تامین دسترسی عادلانه به دارو و خدمات دارویی و مدیریت هزینه‌های درمان می‌باشد. قوانین و مقررات دارویی در زمینه‌های مختلف علوم دارویی تدوین و اجرا می‌شوند. آشنایی با این ضوابط و مقررات برای دانشجویان داروسازی در مقطع عمومی با توجه به آینده شغلی و تنوع زمینه‌های کاری داروسازان حائز اهمیت می‌باشد.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

- آشنایی با اصول اخلاق و قوانین در داروسازی

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

- آشنایی با اصول اخلاق در داروسازی با توجه به زمینه‌های متنوع فعالیت داروسازان
- آشنایی با الزامات اخلاق داروسازی و حرفه‌ای در هر یک از مشاغل مرتبط با داروسازی
- آشنایی با حوزه‌های قانونی فعالیت داروسازان و ضوابط حاکم بر هر بخش
- آشنایی با اصول اخلاق در انتشارات و نقش کمیته‌های جهانی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

رویکرد آموزشی^۱:

ترکیبی^۳

حضوری

مجازی^۲

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروه های کوچک
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هممتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی
- سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود.

لطفا نام ببرید

-
1. Educational Approach
 2. Virtual Approach
 3. Blended Approach

جدول تقویم ارائه درس اخلاق و قوانین در داروسازی

روز و ساعت کلاس چهارشنبه ۱۷-۱۵

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یاددهی - یادگیری	تاریخ ارائه	نام مدرس / مدرسان
۱	تاریخچه اخلاق حرفه‌ای و آشنایی با مکاتب آن	حضور	۱۴۰۳/۱۱/۱۷	دکتر صابرنوایی
۲	اصول اخلاق حرفه‌ای اخلاق در پژوهش‌های بالینی	حضور	۱۴۰۳/۱۱/۲۴	دکتر صابرنوایی
۳	سوگندنامه داروسازی و مصادیق عملی التزام به رعایت سوگند	حضور	۱۴۰۳/۱۲/۰۱	دکتر صابرنوایی
۴	اخلاق نشر تحقیقات داروسازی	حضور	۱۴۰۳/۱۲/۰۸	دکتر صابرنوایی
۵	مصادیق عملی اخلاق نشر در انجام پایان نامه	حضور	۱۴۰۳/۱۲/۱۵	دکتر صابرنوایی
۶	حرفه‌ای گرایی در داروسازی: ارتباط با بیمار	حضور	۱۴۰۳/۱۲/۲۲	دکتر صابرنوایی
۷	مصادیق عملی حرفه‌ای گرایی در داروخانه	حضور	۱۴۰۴/۰۱/۲۰	دکتر صابرنوایی
۸	حرفه‌ای گرایی در داروسازی، ارتباط با همکاران و تعارض منافع	حضور	۱۴۰۴/۰۱/۲۷	دکتر صابرنوایی
۹	مبانی قوانین و مقررات دارویی	حضور	۱۴۰۴/۰۲/۰۳	دکتر مجاهدیان
۱۰	قوانین و مقررات عمومی حوزه دارو (۱)	حضور	۱۴۰۴/۰۲/۱۰	دکتر مجاهدیان
۱۱	قوانین و مقررات عمومی حوزه دارو (۲)	حضور	۱۴۰۴/۰۲/۱۷	دکتر مجاهدیان
۱۲	ضوابط و مقررات تاسیس و اداره داروخانه (۱)	حضور	۱۴۰۴/۰۲/۲۴	دکتر مجاهدیان
۱۳	ضوابط و مقررات تاسیس و اداره داروخانه (۲)	حضور	۱۴۰۴/۰۲/۳۱	دکتر مجاهدیان
۱۴	قانون نظام پزشکی (۱)	حضور	۱۴۰۴/۰۳/۰۷	دکتر مجاهدیان
۱۵	قانون نظام پزشکی (۲)	حضور	۱۴۰۴/۰۳/۰۷	دکتر مجاهدیان
۱۶	ضوابط و مقررات ثبت و ورود داروها	حضور	۱۴۰۴/۰۳/۲۱	دکتر مجاهدیان

وظایف و انتظارات از دانشجوی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- با اصول اخلاق در داروسازی آشنا گردد.
- با الزامات اخلاق حرفه‌ای در مشاغل مرتبط با داروسازی آشنا گردد.
- با قوانین و مقررات عمومی حوزه دارو آشنا گردد.
- با ضوابط و مقررات تاسیس و اداره داروخانه آشنا گردد.
- با قانون نظام پزشکی آشنا گردد.

روش ارزیابی دانشجو:

- ارزیابی تکوینی (سازنده)^۱
- ارزیابی تراکمی (پایانی)^۲

سهم ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی و سهم نمره اساتید دوره

- ارزیابی تکوینی به روش ارزیابی مبتنی بر محل کار ۱۰٪
- ارزیابی تراکمی به روش کتبی ارزیابی دانش نظری با سوالات تستی و تشریحی ۹۰٪

منابع:

منابع اصلی درسی:

۱. مجموعه قوانین و مقررات دارویی ایران. گردآوری: کبریایی‌زاده، اسلامی تبار، خطیبی، ناشر شرکت پخش رازی، آخرین چاپ.
۲. درسنامه اخلاق در داروسازی. پونه سالاری، محمد عبداللهی، شکوفه نیک فر، انتشارات برای فردا، آخرین چاپ.
۳. درسنامه اخلاق در داروسازی. عزیز شهرکی واحد و همکاران، انتشارات سالمی، دانشگاه علوم پزشکی زابل، آخرین چاپ.
4. Remington: The Science and Practice of Pharmacy. Allen LV (editor), Pharmaceutical Press, The latest edition.
5. Dale and Appelbe's Pharmacy Law and Ethics. Appelbe GE, Wingfield J, The latest edition.
6. Case Studies in Pharmacy Ethics. Veatch RM, Haddad A, Oxford University Press, The latest edition.

۱ . Formative Evaluation

2 . Summative Evaluation

نکات کاربردی طرح دوره های نظری / عملی

پیامدهای یادگیری

پیامدهای یادگیری، ترکیبی از دانش، نگرش، مهارت ها و به طور کلی ویژگی هایی هستند که میخواهیم دانشجویان ما در انتهای دوره داشته باشند. در واقع به لحاظ ساختاری، پیامدهای یادگیری جملاتی هستند که توصیف می کنند در انتهای دوره چه انتظاری از دانشجو داریم و به عبارت دیگر دانشجو در انتهای دوره چه چیزی را باید بداند، درک کند و قادر به انجام آن باشد. برای مثال دانشجوی دکترای تخصصی ... در پایان دوره ... باید بتواند ضمن آگاهی بر ضوابط پژوهش اخلاقی، اصول مرتبط را در استفاده از منابع اطلاعاتی منتشر شده، منتشر نشده و الکترونیکی به کار بندد.

فعالیت های یاددهی - یادگیری

منظور از فعالیت های یاددهی، مجموعه فعالیت هایی است که استادان و دستیاران ارشد در هنگام ایفای نقش استادی، به منظور آموزش بهینه کارآموزان/ کارورزان و فراگیران بر عهده دارند. در این میان، استفاده از راهبردهای یاددهی - یادگیری متمرکز بر روش های فعال و تعاملی، موجب تقویت انگیزه و محوریت یادگیرندگان خواهد شد. نظیر بحث در گروه های کوچک، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مبتنی بر تیم و روش های خودآموزی و آموزش الکترونیکی.

و منظور از فعالیت های یادگیری، مجموعه فعالیت هایی است که کارآموزان/ کارورزان و فراگیران به منظور ارتقای دانش و مهارت در هر یک از چرخش ها، موظف به انجام آنها هستند. به عنوان مثال: شرکت فعال در راند^۱، گراند راند^۲ و ژورنال کلاب^۳، ارائه کنفرانس های آموزشی^۴، انجام پروژه و ارائه مباحث در قالب سمینار و سایر موارد ...

روش های ارزیابی فراگیران

ارزیابی فراگیران و کارآموزان/ کارورزان به صورت تکوینی (در طول دوره آموزشی و با هدف ارائه بازخورد و اصلاح عملکرد فراگیر و یا با اختصاص سهمی از نمره نهایی به آن، تأثیرگذار در ارزیابی پایانی دانشجو) و پایانی (در پایان دوره آموزشی به منظور تصمیم گیری و قضاوت در خصوص میزان یادگیری فراگیر) و با بهره مندی از انواع روش های ارزیابی صورت می پذیرد:

- ارزیابی دانش نظری با استفاده از انواع آزمون های کتبی اعم از تشریحی، صحیح و غلط، چند گزینه ای، جور کردنی، استدلال محور و ... انجام می گردد.

1. Round
2. Grand Round
3. Journal Club

4. Didactic Conferences

- **ارزیابی عملکردی^۱** در محیط های شبیه سازی شده برای مثال با استفاده از آزمون بالینی ساختارمند عینی (OSCE)^۲ به عنوان یکی از مصادیق بارز آزمون های ویژه ارزیابی عملکرد می باشد.

نکته: بر طبق برنامه آموزشی دوره های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه ریزی دوره پزشکی عمومی، سهم ارزیابی نظری در دوره کارآموزی نباید بیش از ۵۹ درصد نمره نهایی ارزیابی کارآموزان بوده و در دوره کارورزی نباید بیش از ۲۵ درصد نمره نهایی ارزیابی را به خود اختصاص دهد.

- **ارزیابی در محیط کار^۳** شامل فعالیت هایی است که فراگیران به طور مستقل و یا با راهنمایی استاد در محیط های کار واقعی و آزمایشگاه انجام می دهند. نظیر انجام کارهای عملی مختلف و با استفاده از انواع روش های ارزشیابی در محیط کار مانند:

- ارزشیابی ۳۶۰ درجه^۴
- بررسی پورت فولیو^۵ و لاگ بوک^۶
- استفاده از Mini-CEX ، DOPS ، Global rating form و سایر موارد با هدف ارزیابی در طول دوره (ارزیابی تکوینی)

Global rating form: این روش در پایان هر چرخش بالینی، توسط عضو هیأت علمی مربوط، در خصوص ابعاد مختلف توانمندی های مورد انتظار دانشجو به صورت کلی، انجام می شود و برطبق برنامه های آموزشی مصوب دوره پزشکی عمومی، در دوره کارآموزی، سهم اختصاص یافته به این روش ارزیابی، حداکثر ۵۰٪ ارزیابی نهایی کارآموز و در دوره کارورزی، حداقل ۴۰٪ و حداکثر ۷۵٪ ارزیابی نهایی کارورز می باشد. این شکل از ارزیابی نیاز به مجموعه روشنی از شاخص های عملکردی دارد که با توجه به ارتباطی که با توانمندی های مورد انتظار برای فراگیران دارند، از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشند. در این روش، عملکرد فراگیر با استفاده از یک مقیاس درجه بندی، در هر یک از حوزه های توانمندی، مورد ارزیابی قرار گرفته و به او امتیاز داده می شود.

Direct Observation Procedural of Skill: مشاهده مستقیم مهارتهای بالینی به عنوان روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون،

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی شیراز

نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می انجامد.

Mini Clinical Evaluation Exercise : در این نوع آزمون، یکی از اعضای هیأت علمی، عملکرد فراگیر را در مواجهه با بیمار مشاهده می کند و سپس با استفاده از مقیاس درجه بندی به هر کدام از توانمندی های فراگیر، در فرمی که به همین منظور تهیه شده است، نمره می دهد. در این نوع آزمون انتظار می رود عملکرد فراگیر در طول ترم در چند مواجهه و با استفاده از ارزیابان متفاوت، ارزیابی گردد.

-
- 1-Performance Based Assessment
 2. Objective Structured Clinical Examination (OSCE)
 3. Work place Based Assessment
 4. Multi Source Feedback (MSF)
 5. Portfolio
 6. Logbook